

Ieder kwartaal peilen VKW Limburg en UNIZO Limburg naar het aanvoelen van de Limburgse ondernemers en bedrijfsleiders over de economische gang van zaken in de bedrijven. De resultaten van deze bevraging worden verwerkt tot één globaal cijfer: de Polsslag Ondernemend Limburg (POL).

PERSBERICHT

Hasselt, maandag 3 oktober 2016

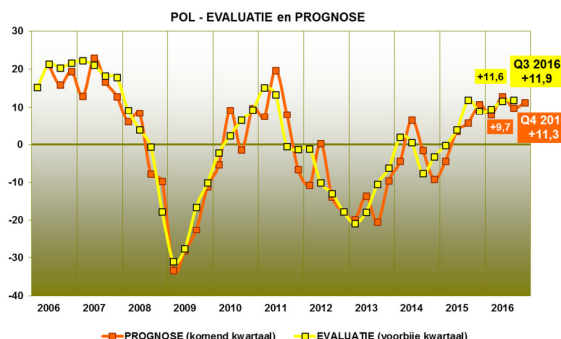
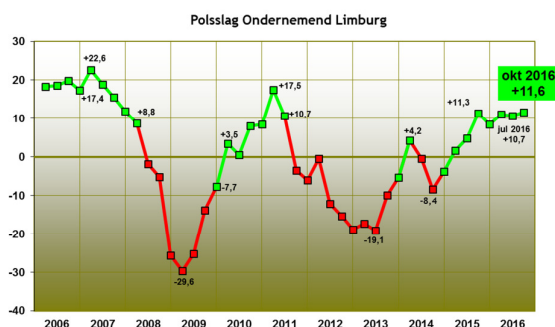
POL oktober 2016: +11,6

Limburgs ondernemersvertrouwen blijft stabiel en positief

Productie, diensten en groothandel op kop - bouw en detailhandel minder optimistisch

Middelgrote en grote bedrijven meest positief

Stijgend sentiment bij bedrijven tussen 5 en 20 werknemers



Het vertrouwen van de Limburgse ondernemer blijft in oktober 2016 duidelijk positief. De Polsslag Ondernemend Limburg van UNIZO Limburg en VKW Limburg stijgt opnieuw - weliswaar licht - van +10,7 naar +11,6. Zowel de evaluatie van het voorbije derde kwartaal (+11,9) als de prognose voor het laatste kwartaal van 2016 (+11,3) dragen bij tot dit resultaat. De Limburgse economie presteert hiermee globaal gezien al vijf opeenvolgende kwartalen op een constant en positief niveau. Het is van 2006-2007 geleden dat het ondernemersvertrouwen zo lang stabiele positieve resultaten kon neerzetten.

De productiesector, de diensten en de groothandel zitten op kop in de Limburgse economie. De bouwsector en de detailhandel zijn minder optimistisch. De middelgrote (vanaf 20 werknemers) en de grote bedrijven zetten de beste POL-scores neer, al liggen hun verwachtingen voor het vierde kwartaal globaal gezien lager dan de evaluaties van het voorbije kwartaal. De kleinere bedrijven tussen 5 en 20 werknemers volgen op enige afstand met positieve cijfers, maar verwachten wel een verdere verbetering in het vierde kwartaal.

Bart Lodewyckx, gedelegeerd bestuurder UNIZO Limburg: "Het is positief dat het vertrouwen van de Limburgse ondernemer opnieuw stijgt. De positieve POL-resultaten van de vijf afgelopen kwartalen zorgen voor de stabiliteit waar de Limburgse economie nood aan heeft. Het gaat steeds beter met Limburg, en dat mag gezegd worden. Dat blijkt niet enkel uit het aanvoelen en het sentiment van ondernemers, maar ook uit

harde cijfers. De globale werkloosheid daalt, het aantal faillissementen ook, en het aantal starters is opnieuw fors gestegen. Limburg is vandaag bij de beste van de klas in Vlaanderen. Is dit reden tot vroegtijdige euforie? Neen, helemaal niet. We hebben nog een lange weg af te leggen. Er liggen heel wat uitdagingen op ons pad. Denk maar aan de verdere daling van de werkloosheid, zorgen voor meer groeiondernemingen en de weginfrastructuur verbeteren, Met ambitie geraken we er. Uit de resultaten blijkt bovendien ook dat de kleinste bedrijven nog een duwtje in de rug kunnen gebruiken. Steunmaatregelen, zoals de voordelen die gelden bij het aanwerven van de eerste medewerker, zijn goed om ook deze categorie van ondernemers vooruit te helpen.”

Ruben Lemmens, gedelegeerd bestuurder VKW Limburg: *“Uit de Top 500 van VKW Limburg bleek duidelijk dat onze bedrijven rendabiliteit omzetten in groei, extra werkgelegenheid en nieuwe investeringen. De nieuwste resultaten van de Polsslag Ondernemend Limburg tonen dat de Limburgse bedrijven daarop volop blijven doorzetten. De positieve maatregelen uit het regeringsbeleid kennen stilaan hun uitwerking. Toch moeten we zeer alert blijven. Want hoewel de Limburgse economische motor, zoals uit de POL blijkt, al vijf kwartalen terug op een constant en rustig toerental draait, zien we ook dat we voorlopig géén versnelling hoger kunnen plaatsen. Om de turbo echt te laten aanslaan, zijn er nu dan ook dringend nieuwe doorbraken en ambities nodig, om de competitieve nadelen die onze bedrijven blijven ondervinden snel aan te pakken. Zoals zeker een echte moderne arbeidsflexibiliteit die onze bedrijven toelaat om het werk in direct overleg vlot te organiseren en aan te passen. En, voor wat Limburg betreft, absoluut het doorduwen van de gekende investeringen die broodnodig zijn om onze bereikbaarheidshandicap eindelijk weg te werken. Onze veel hogere inflatie dan in de buurlanden baart ons ook zorgen, want die dreigt nu de loonkostinspanningen teniet te doen. Goed wetende dat onze bedrijven nog altijd moeten concurreren met een door de vakbonden systematisch doodgezwegen historische loonkostenhandicap van meer dan 10%.”*

De POL stijgt opnieuw naar +11,6

De **stabiele positie van de POL in de laatste 5 kwartalen, met zelfs opnieuw een lichte stijging van +10,7 naar +11,6**, geeft aan dat de Limburgse ondernemers **globaal genomen positief blijven staan** ten aanzien van de gang van zaken in de Limburgse economie. De POL neemt vooralsnog geen verdere sprong vooruit, maar het ondernemerssentiment geeft anderzijds ook geen tekenen voor een te verwachten terugval.

Het is **van de beginjaren 2006-2007 van de Polsslag Ondernemend Limburg geleden dat het ondernemersvertrouwen zoveel kwartalen op een constant en hoog niveau zat**. Al blijven we vandaag nog wel verwijderd van de hoge POL-waarden tussen +15,3 en +22,2 in die eerste 8 kwartalen (tussen het eerste kwartaal van 2006 en het 4^e kwartaal van 2007).

Derde kwartaal 2016 was beter dan verwacht

Het **derde kwartaal van 2016** krijgt met **+11,9** een duidelijk positieve evaluatie van de Limburgse ondernemers. Deze evaluatie is status quo ten opzichte van het tweede kwartaal (+11,6), maar ligt wel **hoger dan drie maanden geleden verwacht werd (+9,7)**.

Met uitzondering van de winstmarge tekenen alle **POL-indicatoren** in het derde kwartaal **sterke positieve cijfers** op. De winstmarge blijft met -8,0 negatief, maar komt wel van -15,1 in het tweede kwartaal. De **sterkste prestaties** vinden we bij de **omzet** (van +18,3 naar +21,8), de **investeringen** (van +17,2 naar +20,2) en de **tewerkstellingsgroei** (van +13,3 naar +15,0). De **export**, die tussen het eerste en het tweede kwartaal een sterke vlucht vooruit kende van +12,0 naar +24,5, neemt nu opnieuw **wat gas terug naar +10,7**. Evenwel ook nog altijd een duidelijk positieve evaluatie.

Met vertrouwen het laatste kwartaal in

Ook de **vooruitzichten voor het vierde kwartaal van 2016 blijven met +11,3 nagenoeg status quo**. De Limburgse ondernemers kijken dus met vertrouwen uit naar de herfst.

In vergelijking met de evaluatie van het derde kwartaal, zijn er wel wat verschuivingen binnen de verschillende POL-indicatoren door dalingen van de sterkhouders omzet, investeringen en tewerkstelling. Voor de **export** liggen de **verwachtingen voor het komende kwartaal (+18,1)** opnieuw hoger, waardoor de export terug de best presterende indicator zou worden. Ook de **omzet** blijft met **+17,6 op niveau, al ligt dit iets lager dan de prestatie in het voorbije kwartaal**. Ook de verwachtingen voor de investeringen (+12,2) en de tewerkstelling (+10,9) zijn zeer positief, maar telkens lager in vergelijking met het derde kwartaal. De **winstmarge tenslotte nadert met -2,3 de nullijn**. Het is al van begin 2007 geleden dat de winstmarge een positief cijfer kon neerzetten.

SECTORANALYSE: productie, groothandel en diensten op kop

In oktober 2016 kennen 3 van de 5 POL-sectoren een uitgesproken positief ondernemerssentiment: de productiesector, de groothandel en de dienstensector. De bouwsector en de detailhandel bengelen achteraan, waarbij er enkel in de bouw nog een licht positief sentiment is.

- De **productiesector** is met een globale POL-score van +22,1 **opnieuw de koploper**. In het **voorbije kwartaal moet de productie met hoge score van +23,5 (de hoogste score sinds april 2007) wel de duimen leggen voor de groothandel (+26,2)**, maar voor het vierde kwartaal is de verwachting in de productiesector met +20,6 de meest optimistische van alle sectoren. Omzet (+33,3 in Q3, +31,0 in Q4), export (+22,4 en +24,2) en investeringen (+32,4 en +28,2) zitten voor het voorbije en het volgende kwartaal op een afgetekend hoog niveau. De tewerkstellingsgroei daalt van het derde kwartaal (+29,6) naar +9,9 in het vierde kwartaal, voor de winstmarge is er een positieve verwachting van eveneens +9,9 in het vierde kwartaal.
- De **groothandel** volgt op een **globale tweede plaats** met +21,3, een **sterke stijging ten opzichte van de +13,2 in juli 2016**. Vooral de evaluatie van het derde kwartaal (+26,2) zorgt hiervoor. Omzet (+46,7), export (+44,4) en investeringen (+33,3) kregen astronomisch hoge scores voor dit kwartaal. De vooruitzichten voor het laatste kwartaal zijn met +16,4 nog altijd hoog, met positieve verwachtingen voor investeringen, export, omzet en de tewerkstelling.
- De **dienstensector neemt de derde plaats in (+16,4)**, als resultaat van een quasi gelijke evaluatie (+16,9) van het voorbije kwartaal als prognose (+15,9) voor het komende kwartaal. Het derde kwartaal kende ook hier sterke prestaties in de omzet (+35,1), tewerkstelling (+25,4) en investeringen (+22,3). Deze lijn wordt – weliswaar iets milder – voortgezet in het vierde kwartaal: omzet naar +27,7, tewerkstelling naar +20,8 en investeringen naar +14,6. Net zoals in de productie verwacht ook de dienstensector een positieve winstmarge in het laatste kwartaal (+4,7).
- De **bouwsector** scoort veel minder hoge cijfers. **Van een nazomer is hier nog niet echt sprake**. De evaluatie van het **voorbije kwartaal gaat er wel licht op vooruit** (van +2,2 naar +3,7), en ook de prognose blijft met +4,1 nog positief. Het globale POL-cijfer voor de sector bedraagt hiermee +3,9. In het voorbije kwartaal scoren de omzet (+18,8), de investeringen (+19,0) en ook nog de tewerkstelling (+9,5) meer dan behoorlijk, maar dat wordt onderuit gehaald doordat voet aan de grond krijgen in het buitenland moeilijker werd (exportprestaties: -19,2). In het vierde kwartaal gaat de export naar 0,0, maar liggen ook de verwachtingen voor omzet (+10,7), tewerkstelling (+8,4) en investeringen (+6,0) lager dan in het voorbije kwartaal.

- In de **detailhandel** tenslotte wordt de **eerder opgetekende daling naar -7,5 in juli teniet gedaan door een nieuwe stijging** naar -0,6. Nog net negatief, door een **negatief POL-cijfer voor het voorbije kwartaal** van -3,6. Omzet (-9,2), tewerkstellingsgroei (-6,9) en vooral de winstmarge (-27,6) dragen voor het voorbije kwartaal bij tot dit negativisme. Investerings (+5,7) en de export (+20,0) zijn nog positief. Voor het najaar zijn de vooruitzichten heel voorzichtig positief, met +2,4. Al wordt dit positieve cijfer enkel behaald door een sterk optimisme in de export (+37,5). De andere indicatoren gaan onder het vriespunt in het komende kwartaal: omzet en tewerkstelling naar -2,3, investeringen naar -1,1 en de winstmarge naar -19,5.

ANALYSE op basis van de bedrijfsGROOTTE

Kijken we naar de grootte van de bedrijven, dan zien we duidelijk dat de **middelgrote (vanaf 20 werknemers) en de grote bedrijven de beste POL-scores neerzetten**. Bij deze middelgrote en grote bedrijven liggen de **verwachtingen voor het vierde kwartaal globaal gezien echter lager dan de evaluaties van het voorbije kwartaal**.

- De **grootste bedrijven met meer dan 250 werknemers staan opnieuw afgetekend aan de top**, met een globale POL-score van +30,4. Het voorbije kwartaal (+33,1) scoort wel beter dan het volgende kwartaal (+27,6). Omzet, investeringen, export en tewerkstelling zitten in beide kwartalen op een topniveau, de verwachting voor de winstmarge zit met +18,1 in het vierde kwartaal ook snor.
- De **middelgrote bedrijven** (in 3 categorieën: van 20 tot 49 werknemers, van 50 tot 99 en van 100 tot 249) kennen **gunstige POL-cijfers tussen de 20 en 25**. De verwachting voor de bedrijven tussen 50 en 99 werknemers voor het vierde kwartaal ligt nog wat hoger dan in het derde kwartaal; voor de andere twee categorieën gaan de prognoses voor het najaar licht naar onder. Alle POL-indicatoren zitten voor deze middelgrote bedrijven op een hoog niveau, met uitzondering van de export in de respondentengroep tussen 100 en 249 werknemers (zowel voor het voorbije als voor het komende kwartaal status quo op 0,0).
- De **kleinere bedrijven tussen 5 en 20 werknemers volgen op enige afstand met positieve cijfers** (respectievelijk 6,8 en 8,8), **maar ze verwachten wel een beter vierde dan een derde kwartaal**. Vooral de negatieve winstmarge in het voorbije kwartaal speelt deze categorieën nog parten. Evaluaties en prognoses in de omzet, investeringen, tewerkstelling en export zijn uiteenlopend, maar wel altijd positief.
- De **kleinste bedrijven met minder dan 5 werknemers tenslotte kennen opnieuw een negatief globaal POL-cijfer** (-3,2). Was er voor het voorbije kwartaal nog een positieve evaluatie voor de omzet (+7,5) en de investeringen (+11,3), dan blijft er in het laatste kwartaal enkel nog een positieve omzetprognose van +3,8 overeind. De overige indicatoren zijn negatief. Weliswaar licht negatief, maar toch voldoende om de doorslag te geven naar een globaal negatief POL-cijfer. Vooral de winstmarge (evaluatie van -22,6 en een verwachting van -17,1) speelt hier weer een rol in.